

ITINERARI: MARÇÀ - CARRERADA DE LES TAULES - CASETA DE LA VALL - MAS D'EN COSME - MAS DEL SEC - MAS D'EN CRUSAT - MARÇÀ

Des de la plaça de l'Ajuntament sortim fins a la carretera que porta a la Torre de Fontaubella (1) i la seguim a la dreta, cap avall, fins que trobem una pista a la dreta (2) que transcorre paral·lela al barranc dels Ribassos. A partir d'aquí seguim les senyals verdes i blanques del sender local. Creuem la riera de Marçà i pugem a l'esquerra (3) per un senderó fins trobar un encreuament (4). Continuem pujant pel sender de la dreta fins al capdamunt, on planejarem allunyant-nos de Marçà (5). Caminem per l'antiga carrerada i passem pel costat d'un cocó (construcció de pedra seca) fins arribar a la Caseta de la Vall. Aquest edifici també té un cocó i està situat dominant uns conreus actius de vinya, que rodegem fins situar-nos a l'altre costat.

Troblem un encreuament de senders (6) i agafem el que s'enfila cap a la Cresta del Gall, en direcció al Mas d'en Cosme. Després de pujar a la Cresta del Gall davallarem progressivament deixant un sender (7), fins arribar al Mas. El voregem i continuem davallant fins trobar una cruïlla de senders (8) on continuem recte pel sender local que desemboca a una pista (9). La seguim cara avall direcció Marçà, fins arribar a la carretera (10). La seguim uns pocs metres a l'esquerra fins agafar una pista a la dreta (11) que ens durà al Mas d'en Crusat. Aquí seguirem les marques grogues i blanques del PR que ens durà al poble.

Editor i per més informació:
Consorci de la Serra de Llaberia
c. Major, 19 43746 La Serra d'Almos
tel. 977 41 75 44
consorci@serrallaberia.org
www.serrallaberia.org

MIDE (Mètode per a la Informació d'Excursions)

Temps de caminar 3 h 50 min

Ascensió acumulada 615 m

Desnivell màxim 422 m

Distància horitzontal 10,76 km

Tipus de recorregut circular

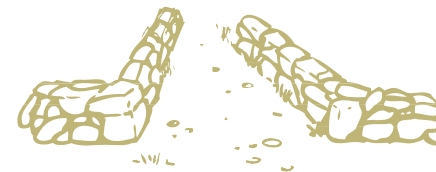
Severitat en el medi natural 1

Dificultat d'orientar-se en l'itinerari 2

Dificultat de desplaçament 2

Quantitat d'esforç necessari 3

Rang d'1 a 5 de menor a major grau
Font: www.euromide.info

LA CARRERADA DE LES TAULES MARÇÀ

LA CARRERADA DE LES TAULES I EL POBLAMENT DISPERS A LA SERRA DE LLABERIA

Itinerari que ens portarà a una antiga via de comunicació, la carrerada de les Taules, construïda principalment per al pas del bestiar. Encara avui en dia es poden observar els marges que la delimitaven. Des d'aquí en dies clars gaudirem d'esplèndides vistes.

Caminant per aquests antics senders de comunicació ens arribarem fins a alguns masos aïllats de la Serra de Llaberia, com la Caseta de la Vall, encara amb conreus actius de vinya, i el Mas d'en Cosme, on el bosc ha engolit les antigues terres conreades.

Al llarg de l'excursió podrem copsar i meravellar-nos del dur treball per conrear la muntanya que portaren a terme els nostres avantpassats.

LA SERRA DE LLABERIA

La Serra de Llaberia se situa a la Serralada Prelitoral, entre les Muntanyes de Prades i les Muntanyes de Vandellòs i Tivissa. Comprèn les comarques del Priorat, Baix Camp i Ribera d'Ebre, i inclou cims amb alçades superiors als 900 m sobre el nivell del mar.

Actualment, part de la superfície està protegida sota la figura d'Espai d'Interès Natural. La vegetació dominant és la pròpiament mediterrània, formada sobretot per brolles arbrades amb pins i alzinars, i comunitats d'ambients rocallosos, amb la presència d'alguna roureda seca i alguna teixeda aïllada a les obagues (ambdues d'ambient eurosiberià). La fauna és molt rica i diversa, destacant el grup dels invertebrats, que troben refugi a les nombroses coves i avencs càrstics de la Serra.

El poblament humà se situa sobretot als voltants de la Serra de Llaberia, amb un únic nucli de població en l'abrupte interior, el poble de Llaberia.

Fruit de les inquietuds de la gent del territori, l'any 2004 els ajuntaments de Capçanes, Coldejou, Marçà, la Torre de Fontaubella, Pradip i Tivissa constituïren el Consorci per a la Protecció i Gestió de l'Espai Protegit d'Interès Natural de la Serra de Llaberia. Aquest ens té per objectiu preservar, revaloritzar i gestionar integralment l'espai natural, i compta amb un equip tècnic que ja ha realitzat diversos estudis i accions per a fomentar-ne el coneixement i conservació.

ITINERARI: MARÇÀ - CARRERADA DE LES TAULES - CASETA DE LA VALL - MAS D'EN COSME - MAS DEL SEC - MAS D'EN CRUSAT - MARÇÀ

El poble de Marçà, situat dins de la comarca del Priorat, compta amb una extensió aproximada de 16 km² i uns 662 habitants. Bona part del terme és pla i en destaca el turó de la Miloquera, just a tocar del poble. Aquest nom prové de miloca, nom popular que rep l'òliba en el món rural, i que sovint també s'aplica a altres rapinyaires que sobrevolen els conreus, com els mussols. Actualment, en queden poques parelles.

Un element destacat de l'itinerari és la carrerada de les Taules, que permetia el pas del bestiar entre els antics camps de conreu que dominaven extenses zones, avui dominades pel bosc. El pas actual es restringeix al sender traçat pels excursionistes però l'amplada de la carrerada encara es pot intuir avui en dia per les restes de marges de pedra seca que la delimitaven. La funció principal d'aquests marges era impedir que el bestiar entrés als conreus i els pogués malmetre. Al costat d'aquesta carrerada destaca la presència d'un cocó, construcció de pedra seca destinada a acumular aigua i que probablement servia per abastir al bestiar durant el seu trajecte.

És sobretot des d'aquest punt de l'itinerari des d'on s'obtenen les vistes més extenses sobre el territori, arribant a veure en dies clars totes les serres que rodegen la plana d'influència del riu Ebre.

Un antic sender ens endinsarà a la Serra de Llaberia, passant pel costat d'un teix de notables dimensions. Aquest arbre, situat en una fondalada frescal, és més propi d'ambients eurosiberians i destaca pel seu creixement lent. Essencialment tòxic, tret de la part carnosa del fruit, es feia servir antigament per construir i emmetzinar les fletxes.

Durant l'itinerari visitarem 3 edificacions vinculades a l'aprofitament agrari de la Serra de Llaberia. Al final de la carrerada trobarem la Caseta de la Vall, situada en un coll on encara es conreen els camps de vinya.

El Mas d'en Cosme, avui en ruïnes, se situa enmig de la Serra de Llaberia i està pràcticament engolit pel bosc. En destaca el corral, de dimensions similars al mas i situat en un edifici separat. És un dels masos més allunyats dels nuclis poblats i que pertany al municipi de Capçanes, igual que la Caseta de la Vall.

Just abans d'arribar al poble de Marçà vorejarem el Mas d'en Crusat, un dels masos més antics i notables del poble, i que compta amb una capella pròpia dedicada a Sant Marià. En l'actualitat també es conreen els camps del seu voltant, integrats sobretot per vinyes però també amb avellaners i ametllers.

Poble de Marçà, a redós de la Miloquera.

 ADHOC
sostenibilitat ambiental

 Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge

 CATALUNYA